

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.7.2018.MBK

Warszawa, 26 kwietnia 2018 r.

**Pan
Krzysztof Wyszogrodzki
Burmistrz
Miasta Węgrowa**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) w związku z art. 7 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 13–16 lutego 2018 r. kontrolę kompleksową w Urzędzie Miejskim w Węgrowie.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w zakresie:

- opracowywania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 11 kwietnia 2018 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy. Podczas kontroli ustalono, że działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Węgrów realizuje Centrum Pomocy Społecznej oraz Zespół Interdyscyplinarny.

W okresie objętym kontrolą nie było opracowanego i przyjętego do realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Jak wynika z informacji przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, w latach 2017 i 2018 w dalszym ciągu realizowane były działania określone w „Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011–2016” .

Miasto Węgrów nie prowadzi ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy. Osoby dotknięte przemocą, członkowie ich rodzin oraz sprawcy przemocy korzystali (zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy Miastem Węgrów a Powiatem Węgrowskim), z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej, działającego w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie. W ramach świadczonej pomocy mogli korzystać z porad specjalistów punktu konsultacyjnego oraz (w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia) całodobowego, okresowego pobytu w hostelu. Jak wynika z informacji przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, w kontrolowanym okresie nikt nie został skierowany do placówki na całodobowy pobyt.

W okresie objętym kontrolą jedno dziecko odebrano z rodziny na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w związku z prowadzoną procedurą Niebieskie Karty oraz skierowano 2 zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy wobec członków rodziny do prokuratury rejonowej w Węgrowie. Dokumentacja rodziny, której odebrano dziecko na podstawie art. 12a ustawy, nie zawierała potwierdzenia wręczenia rodzicom pouczenia o ich prawie do złożenia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, o którym mowa w art. 12b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Na podstawie art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Rada Miejska Węgrowa przyjęła uchwałę Nr VIII/34/2011 z dnia 6 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem Nr 113/2011 z dnia 26 września 2011 r., Burmistrz Miasta Węgrowa powołał Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomiędzy Burmistrzem Miasta Węgrowa a przedstawicielami podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego zawarto stosowne porozumienia o współpracy.

Wszyscy członkowie Zespołu oraz grup roboczych zobowiązali się, w myśl art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zachowania poufności informacji i danych

uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, składając stosowne oświadczenia.

Podczas posiedzenia wybrano przewodniczącego Zespołu – kierownika Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie.

Prokuratura Rejonowa w Węgrowie pismem znak: PrPa17.2017 z 5 października 2017 r. zaskarżyła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem Rady Miejskiej w Węgrowie w całości uchwałę Nr VIII/34/2011 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 6 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego, działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Prokurator zarzucił, że uchwała została wydana z rażącym naruszeniem art. 1 Konstytucji RP w związku z art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych poprzez niewykonanie obowiązku ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i wniósł o stwierdzenie nieważności w całości rzeczony uchwały.

W związku z tym Rada Miejska Węgrowa przyjęła nową uchwałę Nr XXXVIII/219/2017 z dnia 26 października 2017 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Węgrowie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, uchylając równocześnie poprzednią uchwałę.

Zarządzeniem Nr 521/2018 z dnia 2 lutego 2018 r. Burmistrza Miasta Węgrowa został powołany Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Obecnie do składu Zespołu nie zostali powołani przedstawiciele organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 9a ust. 3 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Pomiędzy Burmistrzem Miasta Węgrowa a przedstawicielami podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego zawarto stosowne porozumienia o współpracy.

Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się 5 lutego 2018 r. Podczas posiedzenia:

- wybrano Przewodniczącego Zespołu – kierownika Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie,
- wszyscy członkowie zobowiązali się do zachowania poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań,
- powołano stałą grupę roboczą, w skład której weszli wszyscy członkowie Zespołu.

Zarządzeniem Nr 1/2018 z dnia 5 lutego 2018 r. przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał grupę roboczą, w skład której weszli wszyscy członkowie Zespołu

Interdyscyplinarnego oraz 2 specjalistów pracy z rodziną, 3 starszych pracowników socjalnych i pracownik socjalny Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie, a także 3 dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie.

Przedstawiciele wymienionych jednostek zobowiązali się do zachowania poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań, składając pisemnie stosowne oświadczenia.

Powołanie grupy roboczej przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego jest nieprawidłowe, ponieważ w myśl art. 9a ust. 10 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tylko zespół interdyscyplinarny jako ciało kolegialne może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego zatwierdził „Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Węgrów” z dnia 5 lutego 2018 r., podczas gdy w myśl art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wszelkie regulacje dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego określa rada gminy w drodze uchwały.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniało Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Dokumentacja związana z realizacją procedury „Niebieskie Karty” przechowywana była w zamkniętych szafach i dostępna tylko dla osób upoważnionych. Kierownik Centrum zgłosił do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w Warszawie zbiór danych osobowych o nazwie „Zespół Interdyscyplinarny” – zgłoszenie nr 015730/13.

W 2017 r. odbyły się 3 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Podczas kontroli przewodniczący Zespołu poinformował, że w IV kw. 2017 r. nie odbyło się posiedzenie Zespołu z powodu uchylenia przez Radę Miejską Węgrowa uchwały z dnia 26 października 2017 r., w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Węgrowie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W trakcie kontroli sprawdzono 12 procedur „Niebieskie Karty”, wszczętych w 2017 r. W 11 przypadkach procedurę wszczęła Policja, a w 1 przypadku – przedstawiciel oświaty. Sześć skontrolowanych spraw zostało zakończonych w okresie objętym kontrolą.

Na podstawie sprawdzonej dokumentacji indywidualnej, dotyczącej osób i rodzin, wobec których wszczęto i prowadzono procedurę, stwierdzono, że:

- „Niebieska Karta – A” przekazywana była do przewodniczącego Zespołu w ciągu 7 dni, zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
 - Przewodniczący przekazywał formularz „Niebieskiej Karty – A” w ciągu 3 dni członkom Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia.
 - W ramach procedury przewodniczący Zespołu powoływał grupę roboczą, zawiadamiając jej członków o terminie i miejscu posiedzenia w formie pisemnej, mailowo, a w przypadkach pilnych, również telefonicznie.
 - Najczęściej w skład grupy roboczej wchodził przedstawiciele: Policji, Centrum Pomocy Socjalnej w Węgrowie, Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Węgrowie, w razie konieczności kurator sądowy. Tylko w 3 z 9 rodzin, w których występował problem uzależnienia od alkoholu do grupy roboczej, został powołany pełnomocnik burmistrza miasta Węgrowa ds. resocjalizacji oraz rozwiązywania problemów alkoholowych. Natomiast tylko w 1 z 4 rodzin z małoletnimi dziećmi do grupy roboczej został powołany przedstawiciel oświaty. W rodzinach z małoletnimi dziećmi do grupy roboczej nie został powołany przedstawiciel ochrony zdrowia.
 - Spotkania z osobami stosującymi przemoc w rodzinie i osobami doznającymi przemocy w rodzinie organizowane były w różnych godzinach tego samego dnia.
 - W 11 skontrolowanych procedurach stwierdzono brak dogłębnej diagnozy sytuacji rodziny. Została ona sporządzona głównie na podstawie informacji osoby doznającej przemocy i nie uwzględniała informacji pozyskanych z innych źródeł, co jest niewystarczające.
 - W większości przypadków opracowane w formularzach „Niebieska Karta – C” plany pomocy zawierały tylko działania przewidziane dla jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i Policji. Indywidualne plany pomocy nie były systematycznie monitorowane i weryfikowane.
-
- We wszystkich skontrolowanych przypadkach grupa robocza spotkała się tylko raz, co było niewystarczające.
 - Działania podejmowane w ramach procedury nie były w pełni dokumentowane. W sprawdzonej dokumentacji znajdowały się notatki urzędowe dzielnicowych. Nie było natomiast notatek potwierdzających działania pracownika socjalnego oraz innych członków grupy roboczej (z wyjątkiem 1 dokumentacji).

- Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” przeprowadzane było na podstawie § 18 ust. 2 przywołanego wyżej rozporządzenia. Protokoły z zakończenia procedur podpisane były przez przewodniczącego Zespołu; zawierały dane osób, datę rozpoczęcia i zakończenia procedury oraz opis podjętych działań w ramach procedury.
- W 2 rodzinach procedura została zakończona z powodu ustania przemocy w rodzinie. Natomiast w 4 rodzinach procedurę zakończono ze względu na uznanie zdarzenia za incydent, co jest nieprawidłowe. Zgodnie z § 18 ust. 1 przywołanego wyżej rozporządzenia, zakończenie procedury następuje w przypadku: ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.
- Zawiadomienia o zakończeniu procedury zostały przesłane tylko do Policji mimo, że w procedurach uczestniczyły też inne podmioty, co jest niezgodne z § 18 ust. 3 rozporządzenia. Zawiadomienia o zakończeniu procedury zostały przesłane także do osób dotkniętych przemocą oraz do sprawców przemocy, co jest nieuzasadnione.

Za powstanie nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pan jako Burmistrz Miasta Węgrowa.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Opracować i realizować na bieżąco gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
2. Powołać do składu Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawicieli wszystkich instytucji wymienionych w art. 9a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Zgodnie z art. 9a ust. 15 powyższej ustawy, wszystkie kwestie związane z powoływaniem i odwoływaniem członków zespołu interdyscyplinarnego oraz warunków funkcjonowania zespołu określać w uchwałach rady gminy.
4. Tworzyć grupy robocze zgodnie z art. 9a ust. 10 cyt. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
5. W przypadku odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wręczać na piśmie rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym

pouczenie o prawie złożenia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, zgodnie z art. 12b powyższej ustawy.

6. Działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” poprzedzać sporządzeniem dogłębnej diagnozy sytuacji rodziny.
7. Dokumentować na bieżąco wszystkie działania podejmowane w ramach procedury, zgodnie z § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
8. Systematycznie monitorować i w zależności od potrzeby weryfikować indywidualne plany pomocy, zgodnie z § 16 ust. 3 przywołanego wyżej rozporządzenia.
9. Kończyć procedury „Niebieskie Karty” w przypadkach określonych w § 18 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
10. Powiadamiać podmioty uczestniczące w procedurze o jej zakończeniu, zgodnie z w § 18 ust. 3 przywołanego wyżej rozporządzenia.

Jednocześnie zobowiązuję Pana do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zalecenia pokontrolnego lub przyczynach jego niewykonania.

Pouczenie

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku niezgłoszenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń** Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, powiadamiając o realizacji zaleceń, należy mieć na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Olszewska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej